

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi rajoitetusti verovelvollisen tulon verottamisesta annetun lain 3 ja 7 §:n muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan rajoitetusti verovelvollisen tulon verottamisesta annettua lakia muutettavaksi siten, että kotimaista eläkelaitosta vastaavan ulkomaisen yhteisön Suomesta saaman osinkotulon kokonaismäärästä vähennettäisiin osuus elinkeinoverolain mukaisesta menosta, jonka kotimaiset eläkelaitokset voivat vähentää muun muassa eläkesitoumustensa takia. Ulkomainen yhteisö voisi vähentää menosta osuuden, joka vastaa Suomesta saadun osingon osuutta osingon saajan liikevaihdosta. Vähennysoikeutta sovellettaisiin vain sijoitusomaisuuteen kuuluvista osakkeista saatuun osinkoon. Vakuutuslaitokset voivat elinkeinoverolain nojalla vähentää lakisääteiset siirrot korvaus- ja vakuutusmaksuvastuuseen sekä eläkesäätiöt ja niihin rinnastettavat eläkelaitokset niiden eläkesitoumuksista ja muista sellaisista sitoumuksista johtuvan vastuun peittämiseen tarvittavat vakuutusteknisten perusteiden

mukaan lasketut määrät. Muutos tehtäisiin, jotta Suomen lainsäädäntö vastaisi Euroopan unionin oikeutta.

Ehdotetun vähennyksen saaminen edellyttäisi, että osingonsaajana olevalla yhteisöllä on kotipaikka Euroopan talousalueella. Mikäli tämä edellytys ei täytyisi, vähennyksen saaminen edellyttäisi, että osingon saaja omistaa osinkoa maksavan yhteisön osakepääomasta välittömästi alle kymmenen prosenttia, Suomen ja osingon saajan kotivaltion välillä on sopimus tietojenvaihdosta veroasioissa ja osingon saajan kotivaltiosta saadaan riittävät tiedot verotuksen toimittamiseksi. Lisäksi osingon saajan olisi esitettävä Verohallinnolle selvitys vähennyksen määrästä ja perusteista.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan 1 päivänä tammikuuta 2015 ja sitä sovellettaisiin tuloon, joka saadaan 1 päivänä tammikuuta 2015 tai sen jälkeen.

SISÄLLYS

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ	1
SISÄLLYS	2
PERUSTELUT	3
1 Nykytila	3
1.1 Kansallinen lainsäädäntö	3
1.2 Euroopan unionin lainsäädäntö	4
2 Ehdotetut muutokset	6
3 Esityksen vaikutukset	7
4 Asian valmistelu	8
5 Voimaantulo	8
LAKIEHDOTUS	9
Laki rajoitetusti verovelvollisen tulon verottamisesta annetun lain 3 ja 7 §:n muuttamisesta	9
LIITE	11
RINNAKKAISTEKSTI	11
Laki rajoitetusti verovelvollisen tulon verottamisesta annetun lain 3 ja 7 §:n muuttamisesta	11

PERUSTELUT

1 Nykytila

1.1 Kansallinen lainsäädäntö

Tuloverolain (1535/1992) 3 §:n mukaan yhteisöjä ovat muun muassa keskinäiset vakuutusyhtiöt, säätiöt, laitokset ja tuloverolain 3 §:ssä mainittuihin yhteisöihin verrattavat oikeushenkilöt tai erilliseen tarkoitukseen varatut varallisuuskokonaisuudet. Tuloverolain 3 § tarkoittaa, että muun muassa kotimaisiin yhteisöihin verrattavia ulkomaisia yhteisöjä pidetään Suomen verotuksessa yhteisinä. Tuloverolain 9 §:n mukaan kotimaiset yhteisöt ovat Suomessa yleisesti verovelvollisia ja ulkomaiset yhteisöt ovat rajoitetusti verovelvollisia. Kotimaisena yhteisönä on pidetty Suomen lainsäädännön mukaan perustettua ja täällä rekisteröityä yhteisöä. Ulkomaisina yhteisöinä on pidetty muita kuin kotimaisia yhteisöjä.

Elinkeinotulon verottamisesta annetussa laissa (360/1968), jäljempänä *elinkeinoverolaki*, on säännökset elinkeinotoiminnan tulolähteen tulo verottamisesta. Säännöksiä sovelletaan yhteisöjen lisäksi myös muiden elinkeinotoimintaa harjoittavien verovelvollisten verotuksessa, jollei säännöksen soveltamista ole rajattu esimerkiksi tiettyyn toimintamuotoon. Tuloverolain 20 §:ssä on säännös tuloverosta vapaista yhteisöistä. Eläkelaitoksia ei ole säädetty tuloverosta vapaiksi yhteisöiksi, joten niiden elinkeinotoiminnan tulos lasketaan elinkeinoverolain mukaan.

Elinkeinoverolain 7 §:n mukaan elinkeinotoiminnassa tulo hankkimisesta ja säilyttämisestä johtuneet menot ja menetykset ovat vähennyskelpoisia. Elinkeinoverolain 8 §:ssä on lueteltu elinkeinoverolain 7 §:ssä tarkoitettuja vähennyskelpoisia menoja. Elinkeinotoiminnan verotuksessa menoja tai menetyksiä ei erityisesti kohdenneta tiettyihin veronalaisiin tuloihin, kuten esimerkiksi osinkotuloihin, vaan elinkeinotulolähteen menot vähennetään tulolähteen tuloista kokonaisuudessaan.

Elinkeinoverolain 8 §:n 1 momentin 10 kohdan mukaan vakuutuslaitokset voivat vähentää lakisääteiset siirrot korvaus- ja va-

kuutusmaksuvastuuseen sekä eläkesäätiöt ja niihin rinnastettavat eläkelaitokset voivat vähentää niiden eläkesitoumuksista ja muista sellaisista sitoumuksista johtuvan vastuun peittämiseen tarvittavat vakuutusteknisten perusteiden mukaan lasketut määrät. Lainkohdassa tarkoitettu vähennysoikeus koskee kaikkea vakuutustoimintaa.

Eläkelaitosten tulosta tehtävän elinkeinoverolain 8 §:n 1 momentin 10 kohdan vähennyksen tarkoituksena on turvata vastaisten eläkesuoritusten maksaminen. Työntekijän eläkelain (395/2006) 2 §:n 1 momentin 1 kohdan mukaan eläkelaitoksella tarkoitetaan työeläkevakuutusyhtiötä, eläkekassaa tai eläkesäätiötä. Vähennys voi perustua joko lakisääteisiin eläkkeisiin, ammatillisiin lisäeläkkeisiin tai yksilöllisiin eläkkeisiin. Eläkelaitoksista eläkesäätiöt ja eläkekassat voivat tarjota lakisääteisiä eläkkeitä ja ammatillisia lisäeläkkeitä. Eläkevakuutusyhtiöt voivat tarjota vain lakisääteisiä eläkkeitä, mutta eivät ammatillisia lisäeläkkeitä. Eläkelaitokset eivät voi tarjota yksilöllisiä eläkkeitä.

Elinkeinoverolain 8 §:n 1 momentin 10 kohdan mukaiseen lakisääteisistä eläkkeistä ja ammatillisista lisäeläkkeistä johtuvaan vähennykseen ovat oikeutettuja eläkevakuutusyhtiöt sekä eläkesäätiölain (1774/1995) mukaiset eläkesäätiöt ja niihin rinnastettavat eläkelaitokset. Vähennykselpoinen siirto määräytyy työeläkevakuutusyhtiöiden ja eläkekassojen vastuvelan sekä eläkesäätiöiden eläkevastuun laskuperusteiden mukaisesti. Lakisääteisten eläkkeiden kuten työeläkkeiden vähennyksen peruste ja määrä pohjautuu Suomen työeläkelainsäädäntöön. Vastuvelan ja eläkevastuun lisäys tilikaudella vähennetään elinkeinotulon verotuksessa. Vastaavasti vastuvelan ja eläkevastuun vähennys on elinkeinotulon verotuksessa verotettavaa tuloa. Vastuvelan ja eläkevastuun muutos on merkittävä kirjanpitoon.

Elinkeinoverolain 6 a §:n 3 momentin 1 kohdan mukaan sijoitusomaisuusosakkeista saadusta osinkotulosta 75 prosenttia on veronalaista tuloa ja 25 prosenttia on verovapaata tuloa. Osinko on kuitenkin kokonaan verovapaa, jos osinkoa jakava yhteisö on ul-

komainen eri jäsenvaltioissa sijaitseviin emojen tytäryhtiöihin sovellettavasta yhteisestä verojärjestelmästä annetussa neuvoston direktiivissä (2011/96/EU), jäljempänä *emo- ja tytäryhtiödirektiivi*, 2 artiklassa tarkoitettu yhteisö, jonka osakepääomasta osingonsaaja omistaa osinkoa jaettaessa välittömästi vähintään kymmenen prosenttia. Elinkeinoverolain 11 §:n mukaan sijoitusomaisuutta voi olla vain raha-, vakuutus- ja eläkelaitoksilla, joten elinkeinoverolain 6 a §:n 3 momentin 1 kohdan säännöstä sovelletaan esimerkiksi eläkelaitoksiin. Eläkelaitosten sijoitusomaisuudesta saamien osinkotulojen veroprosentti on elinkeinoverolain 6 a §:n 3 momentin 1 kohdan soveltuessa 20 prosentin yhteisöverokannalla 15 prosenttia.

Rajoitetusti verovelvollisen tulon verottamisesta annetun lain (627/1978), jäljempänä *lähdeverolaki*, 3 §:n 1 momentin mukaan lähdevero suoritetaan aina osingon kokonaisuudesta sen estämättä, mitä muualla verolainsäädännössä säädetään osingon veronalaisuudesta. Lähdeverolain 7 §:n 3 kohdan mukaan rajoitetusti verovelvolliselle maksetusta sijoitusomaisuusosakkeiden osingosta peritään 15 prosentin lähdevero. Lähdeveroprosentin soveltaminen edellyttää lähdeverolain 3 §:n 5 momentin mukaan muun muassa, että osinkoa saavan yhteisön kotipaikka on Euroopan talousalueella ja että Suomen ja yhteisön kotivaltion välillä sovelletaan neuvoston direktiiviä hallinnollisesta yhteistyöstä verotuksen alalla (2011/16/EU) tai jotain muuta sopimusta virka-avusta ja tietojenvaihdosta veroasioissa. Neuvoston direktiivi hallinnollisesta yhteistyöstä verotuksen alalla on korvannut direktiivin jäsenvaltioiden toimivaltaisten viranomaisten keskinäisestä avusta välittömien verojen ja maksujen alalla (77/799/ETY). Lähdeverolain 7 §:n 3 kohdan mukainen lähdeveroprosentti on yhtä suuri kuin elinkeinoverolain 6 a §:n 3 momentin 1 kohdan mukainen veroprosentti.

Muun muassa Euroopan talousalueen valtioiden kanssa tehdyissä sopimuksissa kaksinkertaisen verotuksen poistamisesta Suomen oikeus osingosta perittävään lähdeveroon on alennettu 0—15 prosenttiin. Suomella on sopimus kaksinkertaisen verotuksen poistamisesta kaikkien Euroopan talousalueen valti-

oiden kanssa lukuun ottamatta Liechtensteiniä. Kyproksen kanssa tehtyä sopimusta kansainvälisen kaksinkertaisen verotuksen välttämiseksi sovelletaan vuodelta 2014 toimitettavasta verotuksesta lähtien.

1.2 Euroopan unionin lainsäädäntö

Sopimuksessa Euroopan unionin toiminnasta, jäljempänä *SEUT*, määrätään 63 artiklassa pääoman vapaasta liikkuvuudesta. SEUT:n 63 artiklan pääperiaatteen mukaan kaikki rajoitukset, jotka koskevat pääoman liikkeitä jäsenvaltioiden tai jäsenvaltioiden ja kolmansien valtioiden välillä ovat kiellettyjä. Määräys pääoman vapaasta liikkuvuudesta on myös Euroopan talousalueesta tehdyn sopimuksen, jäljempänä *ETA-sopimus*, 40 artiklassa. SEUT:n määräys soveltuu myös muualla kuin Euroopan unionin jäsenvaltiossa tai Euroopan talousalueen valtiossa asuviin eli niin sanottuihin kolmansissa valtioissa asuviin. SEUT:n 64 artiklan mukaan suorien sijoitusten pääoman vapaaseen liikkuvuuteen voidaan kuitenkin soveltaa kolmansien valtioiden osalta sellaisia kansallisen lainsäädännön rajoituksia, jotka ovat olleet voimassa 31.12.1993.

Asia C-342/10, komissio vastaan Suomi, koski Euroopan unionin jäsenvaltioihin ja Euroopan talousalueen valtioihin sijoittautuneiden eläkerahastojen Suomesta saamien osinkotulojen lähdeverotusta Suomessa. Komissio aloitti asiassa Suomea vastaan ensin rikkomusmenettelyn ja nosti myöhemmin rikkomuskanteen Euroopan unionin tuomioistuimessa. Komissio piti SEUT:n ja ETA-sopimuksen pääoman vapaan liikkuvuuden määräysten vastaisena sitä, että ulkomaiselle eläkerahastolle sijoitusomaisuusosakkeista maksetusta osingosta perittiin tietyissä tilanteissa Suomessa aikaisemmin voimassa olleen lähdeverolain säännöksen mukaan 19,5 prosentin lähdevero. Nykyisin näiden osakkeiden lähdeverolain mukainen lähdevero on 15 prosenttia, koska yhteisöverokanta on muuttunut rikkomusmenettelyn aloittamisen jälkeen useamman kerran. Kanteessa ei määritelty, mitä ulkomaisella eläkerahastolla tarkoitetaan. Komission käsityksen mukaan Suomen järjestelmä syrjii ulkomaisia eläkerahastoja, koska ne eivät saa vähentää Suo-

mesta saamastaan osinkotulosta elinkeinoverolain 7 §:n ja erityisesti elinkeinoverolain 8 §:n 1 momentin 10 kohdan vähennyksiä. Asiassa annetussa tuomiossa Euroopan unionin tuomioistuin katsoi, että Suomi ei ole noudattanut SEUT:n 63 artiklan ja ETA-sopimuksen 40 artiklan mukaisia velvoitteitaan. Tuomioistuin piti Suomen järjestelmää syrjivänä ja katsoi, että ulkomaisille eläkerahastoille maksettuja osinkoja verotetaan syrjivästi. Asiassa Suomen lähdeverolain säännökselle ei katsottu olevan oikeuttamisperustetta. Merkitystä ei annettu Suomen alueelliselle verotusvallalle, eikä sille, että osakkeista myyntivoittona saatu tuotto ei ole tuloverolain 10 §:n säännöksen mukaan ulkomaiselle eläkerahastolle Suomessa veronalaista tuloa eikä sille, että ulkomaiselle eläkerahastolle ei ole veronalaista tuloa myöskään vastuuvälän väheneminen.

Euroopan unionin tuomioistuin ei hyväksynyt Suomen väitettä siitä, että elinkeinoverolain 8 §:n 1 momentin 10 kohdassa ei ole kyseessä suora osinkotulon hankkimiseen liittyvä meno. Tuomioistuimen mukaan kansallinen lainsäätäjät luo suoran yhteyden eläkevästuiden kattamiseen tarvittavien menojen ja eläkelaitoksen sellaisen toiminnan välille, josta syntyy verotettavaa tuloa. Suora yhteys seuraa siitä, että Suomi on muiden menetelmien, kuten verosta vapauttamisen, sijasta valinnut ”rinnastusmenetelmän”. Tällä perusteella säännös, jonka mukaan ulkomaiselle eläkerahastolle maksetusta osingosta peritään lähdeveroa, on pääoman vapaan liikkuvuuden vastainen, koska Suomen elinkeinoverolain 8 §:n 1 momentin 10 kohdan vähennys tarkoittaa samaa kuin, jos kotimaiset eläkelaitokset olisi säädetty verovapaiksi.

Asiassa tarkasteltiin vain Euroopan unionin jäsenvaltioon tai Euroopan talousalueelle sijoittautuneen eläkerahaston Suomesta saamisen osinkotulojen verotusta. Asian taustalla olevan elinkeinoverolain 6 a §:n 3 momentin 1 kohdan ja lähdeverolain 7 §:n 3 kohdan soveltuessa osinkoihin, joissa omistusosuus emo- ja tytäryhtiödirektiivissä mainittuun yhteisöön on alle kymmenen prosenttia, tuomion voidaan katsoa koskevan vain tilanteita, joissa omistusosuus on alle kymmenen prosenttia. Asiassa ei otettu kantaa niin sanottuihin kolmansiin valtioihin sijoittautuneiden

eläkerahastojen saamien osinkotulojen verotukseen. Asiassa sovellettiin kuitenkin SEUT:n 63 artiklan ja ETA-sopimuksen 40 artiklan pääoman vapaata liikkuvuutta, joka soveltuu myös kolmansiin valtioihin sijoittautuneisiin.

Asiassa C-379/05, *Amurta*, annetussa tuomiossa osinkojen verotukseen sovellettiin pääoman vapaan liikkuvuuden määräystä, kun Portugalissa asuva osakkeenomistaja omisti 14 prosenttia yhtiöstä, jonka kotipaikka oli Alankomaissa. Asiassa ei erityisesti tarkasteltu soveltuvan vapausoikeuden valintaa. Yhdistetyissä asioissa C-436/08, *Haribo*, ja C-437/08, *Salinen*, sovellettiin pääoman vapaan liikkuvuuden määräystä, kun tarkasteltiin Itävallassa asuvien yhtiöiden ulkomailta asuvista yhtiöistä saaman osinkotulon verotusta omistusosuuksien ollessa alle kymmenen prosenttia osinkoa jakavien yhtiöiden pääomasta. Tuomiossa sovellettavana vapausoikeutena pidettiin pääoman vapaata liikkuvuutta myös osinkotulojen verotuksessa, koska alle kymmenen prosentin omistusosuus ei antanut selvää vaikutusvaltaa osinkoa jakavan yhtiön päätöksiin eikä mahdollisuutta määrätä sen toiminnasta. Tuomiossa todettiin, että määräysvaltilanteissa sovelletaan sijoittautumisoikeuden määräyksiä. Asiassa C-35/11, *Test Claimants in the FII Group Litigation*, annetussa tuomiossa tarkasteltiin pääoman vapaan liikkuvuuden soveltumista määräysvaltilanteissa kolmannelta valtiosta saatuun osinkoon. Tuomiossa katsottiin, että jäsenvaltiossa asuva yhtiö, jolla on kolmannessa valtiossa asuvasta yhtiöstä määräysvallan tuova omistusosuus, voi vedota pääoman vapaaseen liikkuvuuteen kyseenalaistaakseen sen, onko pääoman vapaan liikkuvuuden kanssa yhteensoveltuva kolmannelta valtiosta peräisin olevien osinkojen verokohtelusta annettu jäsenvaltion lainsäädäntö, jota ei sovelleta ainostaan silloin, kun emoyhtiö käyttää ratkaisevaa vaikutusvaltaa osinkoja jakavassa yhtiössä. Määräysvallan olemassaolo vaikuttaa siihen, onko samoja säännöksiä sovellettava sekä Euroopan talousalueella että suhteessa kolmansiin valtioihin silloin, kun kansallisia säännöksiä sovelletaan vain määräysvaltilanteissa.

Euroopan unionin tuomioistuimen oikeuskäytännössä on katsottu, että pääoman vapautta liikkuvuutta koskevia määräyksiä voidaan jättää soveltamatta kolmansiin valtioihin lähinnä vain silloin, jos jäsenvaltiolla ei ole kolmannen valtion kanssa riittävää oikeutta tietojen saamiseen, kun kyseessä ei ole ennen 31.12.1993 voimassa olleen kansallisen lainsäädännön rajoituksen soveltaminen. Näin on ymmärrettävissä esimerkiksi yhdistetyissä asioissa C-436/08, *Haribo*, ja C-437/08, *Salinen*, annetun tuomion kohta 131. Yhdistetyssä asiassa tarkasteltiin kolmannelta valtiosta Itävaltaan maksetun osingon verotusta Itävallassa, eikä jäsenvaltiosta kolmanteen valtioon maksetun osingon lähdeverotusta jäsenvaltiossa. Nyt tarkasteltavassa Suomen lainsäädännössä on kysymys Suomesta ulkomaille maksettavan osingon lähdeverotuksesta. Asiassa C-190/12, *Emerging Markets of DFA Investment Trust Company*, katsottiin, että pääoman vapaan liikkuvuuden määräys oli esteenä Puolan lainsäädännölle, jonka mukaan verovapautta ei myönnetty Puolassa puolalaisesta yhtiöstä kolmannessa valtiossa sijaitsevalle sijoitusrahastolle maksettusta osingosta, kun Puolan ja kolmannen valtion välillä on keskinäistä hallinnollista virka-apua koskeva sopimusperusteinen velvollisuus, jonka mukaisesti kansalliset viranomaiset voivat tarkistaa sijoitusrahaston toimittamat tiedot.

2 Ehdotetut muutokset

3 §. Suomen lainsäädäntöä ehdotetaan muutettavaksi, jotta lainsäädäntö vastaisi asiassa C-342/10, *komissio vastaan Suomi*, annetun tuomion sisältöä. Pykälän ensimmäistä momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että lähdevero voitaisiin suorittaa myös muusta kuin osingon kokonaismäärästä, jos lähdeverolaissa jäljempänä niin säädetään. Tällä muutoksella mahdollistettaisiin 3 §:n 7 momentissa ehdotettava vähennysoikeus.

Rajoitetusti verovelvollisen kotimaista eläkelaitosta vastaavan ulkomaisen yhteisön saamista osinkotulosta voitaisiin ehdotetun 7 momentin mukaan lähdeveroa perittäessä tiettyjen edellytysten täytyessä vähentää elinkeinoverolain 8 §:n 1 momentin 10 kohdassa mainitusta menosta osuus, joka vastaa

Suomesta saadun osingon osuutta osingon saajan liikevaihdosta. Finanssivalvonnan kirjanpitoa, tilinpäätöstä ja toimintakertomusta koskevassa 13.12.2012 annetussa määräyksessä ja ohjeessa Dnro FIVA 7/01.00./2012 on todettu, että eläkelaitosten tuloslaskelmasa liikevaihdolla tarkoitetaan yleensä seuraavien erien summaa: vakuutusmaksutulot ennen vakuutusmaksusaamisten luottotappioita ja jälleenvakuuttajien osuutta + sijoitustoiminnan nettotuotto kirjanpidossa + muut tuotot. Ehdotetussa muutoksessa liikevaihdolla tarkoitettaisiin samaa kuin kotimaisten eläkelaitosten tilinpäätöksessä. Ehdotettu muutos vastaisi Euroopan unionin tuomioistuimen tuomiota, jossa katsottiin, että elinkeinoverolain 8 § 1 momentin 10 kohdalla on suora yhteys Suomesta saatuun osinkotuloon. Vähennysoikeutta sovellettaisiin vain sijoitusomaisuuteen kuuluvista osakkeista saatuun osinkoon.

Arvioitaessa ulkomaisen yhteisön ja kotimaisen eläkelaitoksen vastaavuutta olisi otettava huomioon ulkomaisen yhteisön toiminnan luonne sekä se, että yhteisö ei tavoittele voittoa ja että se on verovapaa kotivaltiossaan. Tämä siksi, että Euroopan unionin tuomioistuin rinnasti asiassa C-342/10, *komissio vastaan Suomi*, elinkeinoverolain 8 §:n 1 momentin 10 kohdan vähennyksen siihen, että kotimaiset eläkelaitokset olisi säädetty verovapaiksi. Tarkasteltaessa sitä, onko ulkomainen yhteisö kotimaista eläkelaitosta vastaava, olisi lisäksi kiinnitettävä huomiota esimerkiksi ulkomaisen yhteisön viranomaisvalvonnan vastaavuuteen kotimaisen eläkelaitoksen kanssa. Arvio ulkomaisen yhteisön ja kotimaisen eläkelaitoksen vastaavuudesta tehtäisiin tapauskohtaisesti. Kotimainen eläkelaitos voi olla eläkevakuutusyhtiö, eläkesäätiö tai eläkekassa, joten ulkomaisen yhteisön toiminnan olisi vastattava näiden harjoittamaa toimintaa. Arvioitaessa ulkomaisen yhteisön toiminnan vastaavuutta kotimaisen eläkelaitoksen toiminnan kanssa olisi edellytettävä, että ulkomainen yhteisö ei harjoita muuta toimintaa kuin sellaista joka vastaa kotimaisen eläkelaitoksen harjoittamaa lakisääteisten eläkkeiden ja ammatillisten lisäeläkkeiden tarjoamista. Nämä toiminnot kuuluvat kotimaisten eläkelaitosten toimintoihin, joskaan eläkevakuutusyhtiöt eivät

voi tarjota ammatillisia lisäeläkkeitä. Toimintoihin ei voida sisällyttää esimerkiksi yksilöllisten eläkevakuutusten tarjoamista, joita Suomessa tarjoavat henkivakuutusyhtiöt, koska ne ovat voittoa tavoittelevia yhteisöjä.

Säännöksen soveltaminen edellyttäisi, että kotimaista eläkelaitosta vastaavan ulkomaisen yhteisön kotipaikka on Euroopan talousalueella tai osingonsaajana oleva kotimaista eläkelaitosta vastaava ulkomainen yhteisö omistaa välittömästi alle kymmenen prosenttia osinkoa maksavan yhteisön osakepääomasta, Suomella on osingon saajan kotivaltion kanssa sopimus tietojenvaihdosta veroasioissa ja kotivaltiosta saadaan riittävät tiedot verotuksen toimittamiseksi. Suomella on erityisiä tietojenvaihtosopimuksia veroasioissa yli 40 valtion kanssa. Lisäksi määräyksiä tietojenvaihdosta veroasioissa on Suomen tekemissä sopimuksissa kaksinkertaisen verotuksen poistamisesta. Suomella on kaikkien Euroopan talousalueen valtioiden kanssa vähintään tietojenvaihtoa koskeva sopimus veroasioissa tai valtioihin soveltuu direktiivi hallinnollisesta yhteistyöstä verotuksen alalla.

Tietojenvaihtosopimus veroasioissa Suomen ja osingon saajan kotivaltion välillä ei vielä sellaisenaan oikeuttaisi vähennyksen saamiseen, vaan edellytyksenä olisi, että osingon saajan kotivaltion viranomaisilta saadaan myös riittävät tiedot verotuksen toimittamiseksi. Tietojen saannin pitäisi olla toteutettavissa myös kotivaltion kansallisen lainsäädännön mukaan ja toimittavien tietojen riittävän laajat. Tiedoilla tarkoitettaisiin sekä varsinaisia tietoja ulkomaisen yhteisön verotuksesta että esimerkiksi tietoja sen toiminnasta ja viranomaisvalvonnasta. Tällä pyritään rajoittamaan veronkierron riskiä. Asiassa C-190/12, *Emerging Markets of DFA Investment Trust Company*, annettussa tuomiossa ei pidetty riittävänä sitä, että ulkomainen sijoitusrahasto toimittaa tiedot jäsenvaltion veroviranomaisille, vaan kansallisten viranomaisten oli voitava tarkistaa sijoitusrahaston toimittamat tiedot keskinäistä hallinnollista virka-apua koskevan sopimuksen perusteella.

Säännöksen soveltaminen edellyttäisi lisäksi, että osingon saaja esittäisi Verohallinnolle selvityksen elinkeinoverolain 8 §:n

1 momentin 10 kohdan perusteella myönnettävän vähennyksen määrästä ja perusteista. Selvitysvelvollisuus vastaisi Suomessa yleisesti verovelvollisten eläkelaitosten selvitysvelvollisuutta. Ne ovat velvollisia antamaan veroilmoituksen, jossa on selvitetty niiden verotettavan tuloksen laskenta. Vähennykseen oikeutettu ulkomainen yhteisö selvittäisi muun muassa sen, että sen toiminta on sellaista, että se olisi oikeutettu elinkeinoverolain 8 § 1 momentin 10 kohdan vähennykseen. Ulkomaisen yhteisön olisi myös selvitettävä, miten vähennys on laskettu ja mikä on Suomesta saadun osinkotulon osuus ulkomaisen yhteisön liikevaihdosta. Meno voidaan käytännössä vähentää osingosta vain esittämällä osingon maksajalle lähdeverolain 5 §:ssä tarkoitettu lähdeverokortti tai tekemällä Verohallinnolle lähdeverolain 11 §:n 2 momentin mukainen hakemus liikaa perityn lähdeveron palauttamiseksi, koska menon vähentäminen edellyttäisi riittävien tietojen saamista verotuksen toimittamiseksi osingon saajan kotivaltiosta sekä Verohallinnolle esitettyä selvitystä vähennyksen määrästä ja perusteista. Oikeus tietojen saamiseen osingon saajan kotivaltiosta on vain Verohallinnolla. Osingon maksajalla ei ole tätä oikeutta. Verovelvollinen ei yleensä pysty esittämään Verohallinnolle selvitystä vähennyksen määrästä ja perusteista vielä lähdeveroa perittäessä, joten vähennyksen saamiseksi olisi useimmiten tehtävä lähdeveron palautushakemus.

7 §. Pykälän 3 kohdan säännöstä sijoitusomaisuuteen kuuluvista osakkeista saadun osingon lähdeverotuksesta ehdotetaan muutettavaksi. Ehdotuksen mukaan 15 prosentin lähdeveroa sovellettaisiin myös kotimaista eläkelaitosta vastaavaan ulkomaiseen yhteisöön, jonka kotipaikka on Euroopan talousalueella tai joka omistaa välittömästi alle kymmenen prosenttia osinkoa maksavan yhteisön osakepääomasta, Suomella on osingon saajan kotivaltion kanssa sopimus tietojenvaihdosta veroasioissa ja osingon saajan kotivaltiosta saadaan riittävät tiedot verotuksen toimittamiseksi.

3 Esityksen vaikutukset

Verohallinnolta saatujen tietojen perusteella voidaan arvioida, että ulkomaiset eläkerä-

hastot ovat saaneet Suomesta portfolio-osinkoja noin 237 miljoonaa euroa ja maksaneet näistä lähdeveroja noin kaksi miljoonaa euroa vuonna 2012. Vuonna 2013 ulkomaisille eläkerahastoille maksettuja osinkoja arvioidaan olevan noin 232 miljoonaa euroa ja näistä on maksettu lähdeveroja noin 2,1 miljoonaa euroa. Lähdeverojen osuus oli maksetuista osingoista noin 0,88 prosenttia vuonna 2012 ja 0,14 prosenttia vuonna 2013. Lähdeverojen määrään vaikuttaa se, että eräissä Suomen tekemissä sopimuksissa kaksinkertaisen verotuksen poistamiseksi osingon verotusoikeus on annettu yksinomaan osingon saajan asuinvaltiolle, jolloin lähdevero ei peritä Suomessa. Edellä esitettyjen tietojen perusteella voidaan arvioida, että ehdotetussa muutoksessa vuosittainen lähdeveron menetys olisi noin kaksi miljoonaa euroa, jos rajoitetusti verovelvolliselle osingonsaajalle ei jäisi verotettavaa osinkotuloa elinkeinoverolain 8 §:n 1 momentin 10 kohdan mukaisen menon vähentämisen jälkeen. Lähdevero perittäisiin edelleen jonkin verran, mikäli osingosta vähennettävä meno olisi pienempi kuin osinkotulo.

Muutoksella ei arvioida olevan merkittäviä vaikutuksia Verohallinnon työmäärään, kos-

ka tilanteita, joihin ehdotettua sääntelyä sovellettaisiin, olisi todennäköisesti vähän.

4 Asian valmistelu

Esitys on valmisteltu valtiovarainministeriössä. Esitysluonnoksesta on saatu lausunnot sosiaali- ja terveysministeriöltä, Verohallinnolta, Elinkeinoelämän keskusliitto ry:ltä, Ahvenanmaan maakuntahallitukselta, Finanssialan Keskusliitolta, Keskuskaupparilta, Suomen Veroasiantuntijat ry:ltä, Suomen Yrittäjät ry:ltä, Veronmaksajain Keskusliitto ry:ltä, professori Seppo Penttilältä ja professori Marjaana Helmiseltä. Lausunnoissa esitettyjä kommentteja on otettu osittain huomioon esityksen perusteluissa.

5 Voimaantulo

Laki ehdotetaan tulevaksi voimaan 1 päivänä tammikuuta 2015. Lakia sovellettaisiin tuloon, joka saadaan 1 päivänä tammikuuta 2015 tai sen jälkeen.

Edellä esitetyn perusteella annetaan eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Laki

rajoitetusti verovelvollisen tulon verottamisesta annetun lain 3 ja 7 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan rajoitetusti verovelvollisen tulon verottamisesta annetun lain (627/1978) 3 §:n 1 momentti ja 7 §:n 3 kohta, sellaisina kuin ne ovat, 3 §:n 1 momentti laissa 814/2008 ja 7 §:n 3 kohta laissa 1240/2013, sekä
lisätään 3 §:ään, sellaisena kuin se on laissa 814/2008, 577/2013 ja 1240/2013, uusi 7 momentti, jolloin nykyinen 7 ja 8 momentti siirtyvät 8 ja 9 momentiksi, seuraavasti:

3 §

Lähdevero on suoritettava, jollei muualla toisin säädetä, osingosta, korosta ja rojaltista, palkasta, henkilöstörahaston maksamasta rahasto-osuudesta ja jäsenilleen jakamasta ylimäärästä sekä muusta suorituksesta, josta ennakoperintälain mukaan on toimitettava ennakonpidätys. Lähdevero on suoritettava myös taiteilijan tai urheilijan henkilökohtaiseen toimintaan perustuvasta korvauksesta riippumatta siitä, onko korvausta pidettävä palkkana, sekä siitä, maksetaanko se taiteilijalle tai urheilijalle itselleen vai jollekulle toiselle. Lähdevero suoritetaan osingon kokonaismäärästä sen estämättä, mitä muualla verolainsäädännössä säädetään osingon veronalaisuudesta, jollei jäljempänä tässä laissa muuta säädetä.

Lähdeveroa perittäessä sijoitusomaisuuteen kuuluvista osakkeista saadun osingon kokonaismäärästä vähennetään elinkeinotulon verottamisesta annetun lain 8 §:n 1 momentin 10 kohdassa mainitusta menosta osuus, joka vastaa Suomesta saadun osingon osuutta osingon saajan liikevaihdosta, kun osinko maksetaan kotimaista eläkelaitosta vastaavalle ulkomaiselle yhteisölle. Vähennyksen edellytyksenä on, että osingon saajan kotipaikka on Euroopan talousalueella taikka että osingon saaja omistaa välittömästi alle kymmenen prosenttia osinkoa maksavan yhteisön osakepääomasta, Suomella on osingon saajan kotivaltion kanssa sopimus tietojenvaihdosta veroasioissa ja osingon saajan kotivaltiosta saadaan riittävät tiedot verotuksen toimittamiseksi.

miseksi. Lisäksi edellytyksenä on, että osingon saaja esittää Verohallinnolle selvityksen vähennyksen määrästä ja perusteista.

7 §

Lähdevero tilitetään kokonaisuudessaan valtiolle. Lähdevero on:

3) 15 prosenttia osingosta, kun osinkoa ja kavan yhteisön osakkeet kuuluvat osingon saajan sijoitusomaisuuteen, jos:

a) osingon saaja on 3 §:n 5 momentissa tarkoitettu rajoitetusti verovelvollinen yhteisö eikä osingon saaja ole emo- ja tytäryhtiödirektiivissä tarkoitettu yhtiö, joka omistaa osinkoa jaettaessa välittömästi vähintään kymmenen prosenttia osinkoa maksavan yhteisön osakepääomasta;

b) osingon saaja on kotimaista eläkelaitosta vastaava ulkomainen yhteisö, jonka kotipaikka on Euroopan talousalueella eikä osingon saaja ole emo- ja tytäryhtiödirektiivissä tarkoitettu yhtiö, joka omistaa osinkoa jaettaessa välittömästi vähintään kymmenen prosenttia osinkoa maksavan yhteisön osakepääomasta; tai

c) osingon saaja on kotimaista eläkelaitosta vastaava ulkomainen yhteisö, joka omistaa välittömästi alle kymmenen prosenttia osinkoa maksavan yhteisön osakepääomasta, Suomella on osingon saajan kotivaltion kanssa sopimus tietojenvaihdosta veroasioissa ja osingon saajan kotivaltiosta saadaan riittävät tiedot verotuksen toimittamiseksi;

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta. Lakia sovelletaan tuloon, joka saadaan
20 . 1 päivänä tammikuuta 2015 tai sen jälkeen.

Helsingissä 18 päivänä syyskuuta 2014

Pääministeri

ALEXANDER STUBB

Valtiovarainministeri *Antti Rinne*

*Liite
Rinnakkaisteksti*

Laki

rajoitetusti verovelvollisen tulon verottamisesta annetun lain 3 ja 7 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan rajoitetusti verovelvollisen tulon verottamisesta annetun lain (627/1978) 3 §:n 1 momentti ja 7 §:n 3 kohta,
sellaisina kuin ne ovat, 3 §:n 1 momentti laissa 814/2008 ja 7 §:n 3 kohta laissa 1240/2013, sekä
lisätään 3 §:ään, sellaisena kuin se on laeissa 814/2008, 577/2013 ja 1240/2013, uusi 7 momentti, jolloin nykyinen 7 ja 8 momentti siirtyvät 8 ja 9 momentiksi, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

3 §

Lähdevero on suoritettava, jollei muualla toisin säädetä, osingosta, korosta ja rojaltista, palkasta, henkilöstörahaston maksamasta rahasto-osuudesta ja jäsenilleen jakamasta ylimäärästä sekä muusta suorituksesta, josta ennakoperintälain mukaan on toimitettava ennakonpidätys. Lähdevero on suoritettava myös taiteilijan tai urheilijan henkilökohtaiseen toimintaan perustuvasta korvauksesta riippumatta siitä, onko korvausta pidettävä palkkana, sekä siitä, maksetaanko se taiteilijalle tai urheilijalle itselleen vai jollekulle toiselle. Lähdevero suoritetaan *aina* osingon kokonaisuudesta sen estämättä, mitä muualla verolainsäädännössä säädetään osingon veronalaisuudesta.

3 §

Lähdevero on suoritettava, jollei muualla toisin säädetä, osingosta, korosta ja rojaltista, palkasta, henkilöstörahaston maksamasta rahasto-osuudesta ja jäsenilleen jakamasta ylimäärästä sekä muusta suorituksesta, josta ennakoperintälain mukaan on toimitettava ennakonpidätys. Lähdevero on suoritettava myös taiteilijan tai urheilijan henkilökohtaiseen toimintaan perustuvasta korvauksesta riippumatta siitä, onko korvausta pidettävä palkkana, sekä siitä, maksetaanko se taiteilijalle tai urheilijalle itselleen vai jollekulle toiselle. Lähdevero suoritetaan osingon kokonaisuudesta sen estämättä, mitä muualla verolainsäädännössä säädetään osingon veronalaisuudesta, *jollei jäljempänä tässä lais- sa muuta säädetä.*

Lähdeveroa perittäessä sijoitusomaisuuteen kuuluvista osakkeista saadun osingon kokonaisuudesta vähennetään elinkeinotulon verottamisesta annetun lain 8 §:n 1 momentin 10 kohdassa mainitusta menosta osuus, joka vastaa Suomesta saadun osingon osuutta osingon saajan liikevaihdosta, kun osinko maksetaan kotimaista eläkelaitosta vastaavalle ulkomaiselle yhteisölle. Vähennyksen edellytyksenä on, että osingon saajan kotipaikka on Euroopan talousalueella taikka että osingon saaja omistaa välittömästi alle kymmenen prosenttia osinkoa maksavan yhteisön osakepääomasta, Suomella on osingon saajan kotivaltion kanssa sopimus tietojen-

vaihdosta veroasioissa ja osingon saajan kotivaltiosta saadaan riittävät tiedot verotuksen toimittamiseksi. Lisäksi edellytyksenä on, että osingon saaja esittää Verohallinnolle selvityksen vähennyksen määrästä ja perusteista.

7 §

Lähdevero tilitetään kokonaisuudessaan valtiolle. Lähdevero on:

3) 15 prosenttia osingosta, jos osingonsaaja on 3 §:n 5 momentissa tarkoitettu rajoitetusti verovelvollinen yhteisö ja osinkoa jakavan yhteisön osakkeet kuuluvat osingonsaajan sijoitusomaisuuteen eikä osingonsaaja ole emo- ja tytäryhtiödirektiivissä tarkoitettu yhtiö, joka omistaa osinkoa jaettaessa välittömästi vähintään kymmenen prosenttia osinkoa maksavan yhteisön osakepääomasta;

7 §

Lähdevero tilitetään kokonaisuudessaan valtiolle. Lähdevero on:

3) 15 prosenttia osingosta, kun osinkoa jakavan yhteisön osakkeet kuuluvat osingon saajan sijoitusomaisuuteen, jos:

a) osingon saaja on 3 §:n 5 momentissa tarkoitettu rajoitetusti verovelvollinen yhteisö eikä osingon saaja ole emo- ja tytäryhtiödirektiivissä tarkoitettu yhtiö, joka omistaa osinkoa jaettaessa välittömästi vähintään kymmenen prosenttia osinkoa maksavan yhteisön osakepääomasta;

b) osingon saaja on kotimaista eläkelaitosta vastaava ulkomainen yhteisö, jonka kotipaikka on Euroopan talousalueella eikä osingon saaja ole emo- ja tytäryhtiödirektiivissä tarkoitettu yhtiö, joka omistaa osinkoa jaettaessa välittömästi vähintään kymmenen prosenttia osinkoa maksavan yhteisön osakepääomasta; tai

c) osingon saaja on kotimaista eläkelaitosta vastaava ulkomainen yhteisö, joka omistaa välittömästi alle kymmenen prosenttia osinkoa maksavan yhteisön osakepääomasta, Suomella on osingon saajan kotivaltion kanssa sopimus tietojenvaihdosta veroasioissa ja osingon saajan kotivaltiosta saadaan riittävät tiedot verotuksen toimittamiseksi;

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Lakia sovelletaan tuloon, joka saadaan 1 päivänä tammikuuta 2015 tai sen jälkeen.
